INTERFEDERAAL LGBTQI+ ACTIEPLAN 2026-2030

VOOR EEN SAMENLEVING
WAAR IEDEREEN ZICHZELF KAN ZIJN

Voorwoord

Met dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan (2026–2030) zetten we samen een duidelijke stap richting een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken. Dat uitgangspunt vormt de kern van dit plan en geeft richting aan de keuzes die erin worden gemaakt.

Dit actieplan is het resultaat van een samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten. Elk vanuit de eigen bevoegdheden en beleidscontext, maar met een gedeelde verantwoordelijkheid. Want hoewel beleid in België verdeeld is over verschillende niveaus ervaren mensen hun leven niet in afzonderlijke domeinen. Met dit plan wordt die gezamenlijke verantwoordelijkheid expliciet gemaakt. Het brengt bestaande inspanningen samen, versterkt de samenwerking en maakt duidelijk welke richting we uitgaan in de strijd tegen de discriminatie van LGBTQI+-personen.

Tegelijk is dit plan een erkenning van het werk dat al gebeurt. Organisaties en tal van professionals zetten zich dagelijks in voor LGBTQI+- personen. Hun expertise, hun ervaringen en hun blijvende engagement zijn onmisbaar. Zij maken zichtbaar waar vooruitgang wordt geboekt, maar ook waar blinde vlekken, drempels en nieuwe uitdagingen blijven bestaan.

De ambitie van dit plan is helder. Het wil bijdragen aan een samenleving waarin niemand zichzelf moet verbergen om veilig te zijn, ernstig genomen te worden of volwaardig te kunnen deelnemen. Kortom: een samenleving waar iedereen zichzelf kan zijn. Met dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan 2026–2030 zetten we samen een stap in die richting: interfederaal en met de overtuiging dat de strijd tegen de discriminatie van LGBTQI+-personen een gedeelde verantwoordelijkheid is van alle overheden.

De leden van de deel-IMC Gelijke Kansen & Racismebestrijding

Inhoudsopgave

DEEL A – INTERFEDERAAL HOOFDSTUK 3

1. Inleiding 3

2. Methodologisch kader 4

2.1. Doelstellingen en uitgangspunten van het actieplan 4

2.2. Organisatie van de samenwerking 5

2.3. Deelnemende overheden en modaliteiten van bijdrage 5

2.4. Transversale maatregelen 6

2.4.1. De oprichting van een interfederaal platform voor dataverzameling 6

2.4.2. De ontsluiting en opvolging van evaluaties van de antidiscriminatiewetgeving 7

2.4.3. De versterking van de toegankelijkheid van informatie over rechten, gelijkheidsorganen en ondersteuningsmogelijkheden 7

2.4.4. Globaal overzicht van steunmogelijkheden voor maatschappelijke actoren 7

2.5. Monitoring, evaluatie en rapportering 8

DEEL B – BIJDRAGEN VAN DE DEELNEMENDE OVERHEDEN 10

DEEL A – INTERFEDERAAL HOOFDSTUK

1. Inleiding

België heeft de voorbije decennia belangrijke stappen gezet om gelijke rechten en bescherming voor LGBTQI+-personen te versterken[1]. Op verschillende beleidsniveaus — federaal, regionaal en binnen de gemeenschappen — zijn er de voorbije jaren bovendien tal van initiatieven genomen om discriminatie van LGBTQI+-personen tegen te gaan, via actieplannen, strategieën en gerichte maatregelen. Die inspanningen vormen een stevige basis om verder op te bouwen.

Deze evolutie past binnen een bredere internationale en Europese context. De rechten van LGBTQI+-personen maken deel uit van de mensenrechten waartoe België zich heeft verbonden. Internationaal is de voorbije jaren steeds duidelijker bevestigd dat mensenrechten voor iedereen gelden, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken[2]. Ook binnen Europa wordt hier actief op ingezet[3]. Zo hebben de Europese LGBTQI+-strategieën (2020–2025 en 2026–2030) het belang onderstreept van niet alleen juridische bescherming, maar ook van concrete beleidsmaatregelen, betere gegevens en transparante opvolging[4].

Want onderzoek, meldingscijfers en signalen uit het terrein tonen aan dat wettelijke vooruitgang niet automatisch leidt tot veiligheid in het dagelijks leven. Discriminatie, intimidatie en geweld blijven een realiteit voor veel LGBTQI+-personen, ook in België. Cijfers tonen aan dat LGBTQI+-personen tot de groepen behoren die bovengemiddeld worden getroffen door discriminatie en dat veel gevallen niet worden gemeld. Deze gegevens wijzen op een kloof tussen wettelijke bescherming en ervaringen in de praktijk. Voor veel mensen hangt het vandaag nog af van de context — op school, op het werk, in de zorg, online of in de privésfeer — of ze zichzelf kunnen zijn. Die realiteit heeft niet alleen een impact op individuen, maar op de samenleving als geheel[5].

In België wordt deze uitdaging nog complexer door de verdeling van bevoegdheden over verschillende bestuursniveaus. De initiatieven die bestaan tegen discriminatie zijn verspreid over verschillende domeinen en overheden. Voor burgers is dat onderscheid niet altijd zichtbaar: zij ervaren discriminatie als één geheel, dat zich vaak over meerdere levensdomeinen tegelijk uitstrekt. Een jongere die omwille van zijn seksuele oriëntatie geconfronteerd wordt met digitaal geweld, thuis geen steun vindt, psychologische zorg nodig heeft en later discriminatie ervaart op de arbeidsmarkt, komt in aanraking met een geheel van bevoegdheden dat onmogelijk door één overheid alleen kan worden afgedekt.

Daarom is samenwerking noodzakelijk. Een interfederale aanpak maakt het mogelijk om inspanningen beter op elkaar af te stemmen, hiaten zichtbaar te maken en gezamenlijke prioriteiten te bepalen. Het biedt een manier om samenwerking te structureren zonder dat dit afbreuk doet aan de bevoegdheden van de verschillende overheden.

2. Methodologisch kader

Dit actieplan is het resultaat van een breder traject van samenwerking tussen de verschillende overheden binnen de deel-Interministeriële Conferentie (IMC) Gelijke Kansen en Racismebestrijding[6]. Als fundament voor dit traject werd het Interfederaal Kader voor Actieplannen tegen Discriminatie (IKAD) uitgewerkt. Dat methodologisch kader bevat de gemeenschappelijke principes en de aanpak voor het opmaken, uitvoeren en opvolgen van interfederale actieplannen tegen discriminatie die binnen de deel-IMC worden ontwikkeld, waaronder dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan. Het IKAD maakt het mogelijk om initiatieven van verschillende overheden op elkaar af te stemmen en samenwerking op een duurzame manier te organiseren, met respect voor de Belgische staatsstructuur. Dat betekent ook dat een aantal belangrijke keuzes voor dit actieplan al eerder vastlagen. De grote lijnen — zoals de doelstellingen, de manier van samenwerken, de opbouw van het plan, de gezamenlijke maatregelen en de opvolging — zijn al uitgewerkt in het IKAD[7]. In wat volgt, worden de belangrijkste elementen ervan beknopt toegelicht, toegespitst op dit actieplan.

2.1. Doelstellingen en uitgangspunten van het actieplan

Het Interfederaal LGBTQI+ Actieplan 2026–2030 heeft twee centrale doelstellingen. Enerzijds wil het de bestaande inspanningen van de verschillende overheden beter op elkaar afstemmen. Anderzijds wil het duidelijk maken welke gezamenlijke richting België uitgaat in de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen. Het plan is dus meer dan een overzicht van bestaande maatregelen. Het wil zorgen voor meer samenhang, samenwerking versterken en het gezamenlijke engagement van de betrokken overheden zichtbaar maken.

Een belangrijk uitgangspunt is dat samenwerking alleen duurzaam is als ze rekening houdt met de Belgische staatsstructuur. Elke overheid bepaalt, binnen haar eigen bevoegdheden, welke prioriteiten zij legt en welke maatregelen zij opneemt in het Interfederaal LGBTQI+ Actieplan. Tegelijk betekent deelname aan dit actieplan ook een gedeeld engagement. Wie aan dit plan deelneemt, levert een actieve bijdrage aan het geheel en neemt mee de verantwoordelijkheid op voor de gezamenlijke afspraken die het interfederale karakter van het plan vormgeven. Een tweede uitgangspunt is dat het plan inzet op samenhang zonder te streven naar uniformiteit. Niet alle overheden werken op dezelfde manier of bevinden zich in dezelfde fase van beleidsontwikkeling. Dat verschil wordt erkend. Het plan laat daarom ruimte voor verschillende vormen van bijdrage, zodat samenwerking mogelijk blijft zonder dat iedereen op exact dezelfde manier moet werken. Het actieplan is bovendien opgevat als een dynamisch kader. Dat betekent dat niet alle maatregelen op hetzelfde moment even ver uitgewerkt moeten zijn. Overheden kunnen hun bijdragen verder ontwikkelen en aanvullen tijdens de looptijd van het plan. Zo kan stap voor stap worden gewerkt aan een sterker geheel. Tegelijk wordt aandacht besteed aan de praktische haalbaarheid. Het plan sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande beleidsinstrumenten en opvolgingssystemen, zodat extra administratieve lasten beperkt blijven en de focus kan liggen op inhoudelijke vooruitgang. Tot slot vertrekt dit actieplan vanuit de vaststelling dat discriminatie meerdere vormen tegelijk kan aannemen. Hoewel de focus ligt op LGBTQI+-personen, wordt ook aandacht besteed aan factoren zoals gender, handicap, socio-economische positie, leeftijd en afkomst. Waar relevant wordt bij de uitvoering van maatregelen actief aansluiting gezocht bij andere plannen, strategieën en beleidsinitiatieven, zonder overlap te creëren. Op die manier wordt ook de samenhang met inspanningen op andere domeinen bewaakt.

2.2. Organisatie van de samenwerking

De ambitie van dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan is om de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen in België op een duurzame en samenhangende manier te versterken. Dat vraagt om goede samenwerking tussen de verschillende overheden. De leefwereld van mensen stopt immers niet aan institutionele grenzen, en ook discriminatie laat zich niet opdelen volgens bevoegdheden. Daarom steunt dit actieplan op duidelijke afspraken over samenwerking en organisatie, die rekening houden met de Belgische bevoegdheidsverdeling en tegelijk inzetten op afstemming, continuïteit en gedeelde verantwoordelijkheid.

De deel-IMC Gelijke Kansen en Racismebestrijding vormt daarbij het politieke overlegkader voor het actieplan. De federale Dienst Gelijke Kansen ondersteunt de uitvoering en bewaakt de samenhang van het plan. Tegelijk blijft elke deelnemende overheid verantwoordelijk voor haar eigen bijdrage aan het Interfederaal LGBTQI+ Actieplan. Elke overheid bepaalt zelf welke maatregelen zij neemt en hoe die worden uitgevoerd en opgevolgd. Die autonomie gaat echter samen met een gedeeld engagement om actief bij te dragen aan het interfederaal geheel, onder meer via de transversale maatregelen (zie verder).

Ook de betrokkenheid van het middenveld en andere relevante actoren is een onderdeel van de samenwerking. Organisaties die werken rond LGBTQI+-rechten, belangenbehartigers, lokale initiatieven en ervaringsdeskundigen spelen een belangrijke rol in het signaleren van noden en knelpunten, het formuleren van aanbevelingen en het ondersteunen van personen die met discriminatie worden geconfronteerd. Hoe die betrokkenheid precies vorm krijgt, kan verschillen naargelang de deelnemende overheid. Wel zal erover gewaakt worden dat zichtbaar wordt welke actoren werden betrokken en op welke manier die betrokkenheid vorm kreeg.

Zo wil dit actieplan zorgen voor een gedeelde verantwoordelijkheid in de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen.

2.3. Deelnemende overheden en modaliteiten van bijdrage

Alle overheden die deelnemen aan de deel-IMC Gelijke Kansen en Racismebestrijding hebben zich geëngageerd om bij te dragen aan dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan 2026–2030. Het gaat om de federale overheid, Vlaanderen, de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, telkens vertegenwoordigd door de bevoegde ministers. Dit actieplan brengt hun bijdragen samen.

In lijn met het methodologisch kader nemen deze bijdragen niet allemaal dezelfde vorm aan. Er is bewust gekozen voor flexibiliteit, zodat rekening kan worden gehouden met de verschillende beleidscontexten, planningsritmes en ontwikkelingsfasen van de betrokken overheden. Zo kunnen overheden deelnemen via de integratie van bestaande plannen, strategieën of maatregelen, via de ontwikkeling van een nieuw plan of een nieuwe strategie, via gerichte maatregelen zonder volledig plan, of via een overgangsmodaliteit. Concreet sluiten Vlaanderen, de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest aan via de integratie van bestaande plannen, strategieën of maatregelen die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen. De federale overheid en de Duitstalige Gemeenschap leveren hun bijdrage aan dit actieplan via gerichte maatregelen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest neemt deel via een overgangsmodaliteit, die toelaat

om aan te sluiten bij het interfederale traject terwijl het eigen beleidskader verder wordt ontwikkeld. Deze bijdragen worden verder uitgewerkt in deel B.

Deze gedifferentieerde aanpak is een bewuste keuze. Ze houdt rekening met de institutionele realiteit van België en maakt het mogelijk om samenwerking op een werkbare en inclusieve manier te organiseren. De gekozen vorm van bijdrage zegt daarbij niets over de mate van engagement, maar enkel over hoe dat engagement concreet wordt ingevuld binnen het interfederale geheel. Tegelijk is deze differentiatie niet vrijblijvend. Ongeacht de gekozen modaliteit nemen alle deelnemende overheden deel aan hetzelfde interfederale traject en dragen zij bij aan de uitvoering van de transversale maatregelen (zie verder). Het interfederaal karakter van het actieplan kan zich ook vertalen in gezamenlijke initiatieven tussen overheden.

Het actieplan moet dan ook niet worden gelezen als een loutere optelsom van afzonderlijke initiatieven, maar als een gedeeld kader waarin verschillende overheden, elk vanuit hun eigen bevoegdheden en context, bijdragen aan een gemeenschappelijke ambitie: het versterken van de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen in België.

2.4. Transversale maatregelen

De transversale maatregelen vormen een essentieel onderdeel van dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan. Ze geven concreet vorm aan de interfederale samenwerking en maken zichtbaar waar de deelnemende overheden zich gezamenlijk toe verbinden. Deze maatregelen zijn niet specifiek voor dit actieplan ontwikkeld, maar zijn van toepassing op alle thematische interfederale actieplannen tegen discriminatie die door de deel-IMC ontwikkeld worden in de plancyclus 2026-2030.

Er is bewust gekozen voor een beperkt aantal kwalitatieve transversale maatregelen. Het gaat om gerichte hefbomen die net door hun interfederaal karakter een bijzondere meerwaarde hebben. Ze zijn bedoeld om de kwaliteit, samenhang en doeltreffendheid van het beleid te versterken en om een antwoord te bieden op noden die zich over beleidsniveaus en vormen van discriminatie heen stellen. Voor deze eerste plancyclus, 2026 – 2030, werden vier transversale maatregelen vastgelegd. De concrete uitwerking van deze transversale maatregelen wordt opgenomen in uitvoeringsfiches die als bijlage bij dit actieplan worden toegevoegd.

2.4.1. De oprichting van een interfederaal platform voor dataverzameling

Er wordt een interfederaal platform rond dataverzameling opgericht. Deze maatregel beantwoordt aan herhaalde aanbevelingen uit nationale en internationale evaluaties en projecten. Er is namelijk een structureel tekort aan betrouwbare data in België, gecombineerd met een interne versnippering van initiatieven en data over verschillende beleidsniveaus en thema's heen. Hoewel Unia, het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) en het Vlaams Mensenrechten Instituut (VMRI), alsook vele andere (middenveld-)organisaties reeds waardevol werk hebben geleverd op het vlak van dataverzameling en -analyse, ontbreekt een overkoepelend interfederaal kader dat deze inspanningen coördineert en versterkt. Op het Europees niveau blijft er een grote vraag naar een meer uniforme aanpak van het werk om consequent betere beleidsadviezen te kunnen formuleren, gestaafd op concrete data. Dit platform zou een grote stap vooruit zijn om deze data te centraliseren en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen om het gebruik van deze data te optimaliseren. Dit door middel van het verenigen en versterken van goede initiatieven op alle niveaus. Dit platform zou systematische en

gestandaardiseerde gegevensverzameling mogelijk maken, de samenwerking tussen entiteiten verbeteren en zowel beleidsontwikkeling als de monitoring van maatregelen en wetgeving ondersteunen. Door expertise uit wetenschap, administraties en middenveld samen te brengen, zou een gedeelde kennisbasis ontstaan die toelaat beleidskeuzes wetenschappelijk te onderbouwen en gericht te versterken. Daarnaast sluit deze maatregel rechtstreeks aan bij de Europese richtlijnen inzake gelijkheidsorganen[8], die lidstaten oproepen om gelijkheidsorganen een coördinerende rol te geven in de dataverzameling en aanbevelingen te laten formuleren over welke gegevens essentieel zijn voor de bestrijding van discriminatie. Het platform is niet bedoeld om bestaande structuren te dupliceren, maar bouwt expliciet voort op de goede praktijken en het werk dat al verricht is door Unia (o.a. het project Improving Equality Data Collection in Belgium), het IGVM en het VMRI en hun onderzoeken. De meerwaarde ligt in de interfederale coördinatie en het samenbrengen van versnipperde initiatieven in één gedeeld kader, waarbij de bestaande expertise van de gelijkheidsorganen als fundament dient, en als springplank voor meer gecoördineerde beleidsacties.

2.4.2. De ontsluiting en opvolging van evaluaties van de antidiscriminatiewetgeving

De betrokken overheden nemen de gezamenlijke verantwoordelijkheid op om informatie te delen over de eventuele evaluaties van anti-discriminatiewetgeving. Die informatie wordt ondergebracht op een centrale locatie, zodat de toepassing, doeltreffendheid en eventuele lacunes van de wetgeving duidelijk in kaart worden gebracht. Hoewel er vanuit verschillende hoeken een vraag bestaat naar een uniforme evaluatie van alle wetgevingsinstrumenten over discriminatie op de verschillende bestuursniveaus in België, blijkt dit in de praktijk moeilijk realiseerbaar. Daarom wordt gewerkt naar een centralisatie van alle evaluaties van relevante wetgeving (wetten, decreten, ordonnanties, …). Op die manier ontstaat een overzichtelijk en toegankelijk geheel dat zowel de huidige stand van zaken als de noodzakelijke verbeterpunten zichtbaar maakt.

2.4.3. De versterking van de toegankelijkheid van informatie over rechten, gelijkheidsorganen en ondersteuningsmogelijkheden

Het landschap van gelijkheidsorganen wordt vaak beschreven als ingewikkeld, wat het moeilijker maakt voor slachtoffers van discriminatie om de juiste hulp te vinden. Begeleiding bij discriminatie of ondersteuning van slachtoffers is essentieel, en dit moet zo vlot en eenvoudig mogelijk kunnen gebeuren. Verenigingen van het middenveld pleiten al jaren voor een enkelvoudig aanspreekpunt voor discriminatie, wat echter moeilijk haalbaar lijkt in de Belgische structuur, met haar gelijkheidsorganen op federaal en op deelstatelijk niveau. Vandaar de maatregel om te werken aan een duidelijk overzicht voor burgers en geïnteresseerden om op een eenvoudige manier het juiste aanspreekpunt te vinden. Dit vertaalt zich naar een eenvoudige webpagina, waar geïnteresseerden door middel van een drop down menu of een ander eenvoudig doorkliksysteem, snel bij het juiste, relevante aanspreekpunt terecht komen. Dit werk is in afwachting van bijkomende afspraken met betrekking tot vlottere doorverwijzing volgens het ‘geen verkeerde deur-principe’, waarbij de verschillende deelnemende overheden ijveren voor de nodige samenwerking tussen de gelijkheidsorganen.

2.4.4. Globaal overzicht van steunmogelijkheden voor maatschappelijke actoren

De federale Dienst Gelijke Kansen centraliseert informatie van de deelnemende overheden over relevante steunmogelijkheden voor organisaties die actief zijn in de strijd tegen discriminatie. Dit overzicht beperkt zich tot mogelijkheden die relevant zijn voor de thema’s van de interfederale actieplannen tegen discriminatie die in ontwikkeling zijn. Voor de periode 2026–2030 gaat het om de

strijd tegen racisme en LGBTQI+-personen. De ondersteuningsmogelijkheden worden op een overzichtelijke en gebruiksvriendelijke manier ontsloten. Per ondersteuningsmogelijkheid wordt, voor zover relevant, aangegeven wat het doel is van de oproep, welke voorwaarden gelden, wie in aanmerking komt en hoe een aanvraag kan worden ingediend, met verwijzing naar de bevoegde overheid of de juiste aanvraagpagina. De betrokken overheden bepalen zelf welke ondersteuningsmogelijkheden zij, binnen hun bevoegdheden, relevant achten in het kader van de interfederale actieplannen tegen discriminatie. Zij bezorgen deze informatie aan de Dienst Gelijke Kansen, die instaat voor de centralisatie en publicatie ervan op hun website. Enkel ondersteuningsmogelijkheden die expliciet gericht zijn op, of een duidelijke en directe link hebben met, de thema's van de interfederale actieplannen tegen discriminatie, worden opgenomen. Het globaal overzicht is niet bedoeld als een exhaustieve inventaris van alle bestaande ondersteuningsmogelijkheden en illustreert slechts één van de manieren waarop de verschillende beleidsdomeinen inspanningen leveren.

2.5. Monitoring, evaluatie en rapportering

Een interfederaal actieplan heeft pas betekenis als ook duidelijk wordt wat het in de praktijk oplevert. Daarom vormen monitoring, evaluatie en rapportering een essentieel onderdeel van dit plan. Ze maken zichtbaar hoe de verschillende overheden hun engagement opnemen en hoe de gezamenlijke vooruitgang wordt gerealiseerd.

De aanpak die voor de monitoring en evaluatie van dit actieplan wordt gevolgd, bouwt voort op de afspraken uit het methodologisch kader. Daarbij wordt rekening gehouden met de realiteit dat overheden werken met verschillende beleidsinstrumenten, planningscycli en administratieve praktijken. Daarom wordt niet gekozen voor één uniform systeem, maar voor een aanpak die deze verschillen respecteert en tegelijk toelaat om de gezamenlijke voortgang op een samenhangende manier in beeld te brengen. Concreet wordt gewerkt volgens een dubbel spoor. Enerzijds blijft elke deelnemende overheid verantwoordelijk voor de opvolging en evaluatie van haar eigen bijdrage, volgens de eigen procedures en instrumenten. Anderzijds wordt op basis hiervan op interfederaal niveau een geïntegreerd overzicht opgesteld. Dat overzicht bundelt de kerninformatie uit de verschillende bijdragen en maakt de gezamenlijke voortgang zichtbaar. Daarbij wordt ook gekeken naar de uitvoering van de transversale maatregelen.

Deze aanpak vertaalt zich in drie belangrijke evaluatiemomenten. Een eerste moment is een tussentijdse monitoring, achttien maanden na de lancering van het actieplan. Die geeft een eerste beeld van de voortgang en maakt het mogelijk om waar nodig bij te sturen. Daarnaast wordt tegen het einde van de planperiode, in 2030, een geïntegreerde eindevaluatie uitgevoerd. Deze 2 evaluatiemomenten bouwen voort op de monitoring en evaluaties van de deelnemende overheden en brengen die telkens samen in één geheel. Zo ontstaat een gedeeld beeld van de gerealiseerde vooruitgang, de blijvende uitdagingen en de lessen voor de toekomst. Deze evaluaties zijn niet bedoeld om overheden met elkaar te vergelijken, maar om het gezamenlijke leerproces te versterken. Tot slot wordt in 2031 ook het bredere methodologisch kader (het IKAD) geëvalueerd, met bijzondere aandacht voor de organisatie van de samenwerking en de transversale maatregelen. Belangrijk is dat monitoring en evaluatie in dit actieplan niet alleen dienen om verantwoording af te leggen, maar ook om bij te leren en bij te sturen. Het plan is opgevat als een dynamisch geheel dat tijdens de looptijd kan worden aangepast en versterkt.

De realiteit vandaag is dat discriminatie van LGBTQI+-personen nog steeds voorkomt en zich niet beperkt tot één levensdomein of één beleidsniveau. Ze manifesteert zich in verschillende contexten en overschrijdt daarmee de grenzen tussen bevoegdheden. Net daarom is een interfederale aanpak noodzakelijk. Met dit actieplan wordt ervoor gekozen om inspanningen van verschillende overheden beter op elkaar af te stemmen en te versterken. De doelstelling is om te komen tot een meer samenhangende en doeltreffende aanpak van discriminatie van LGBTQI+-personen in België, waarbij samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan. Dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan vormt daarbij een concrete toepassing van het bredere methodologisch kader voor interfederale actieplannen tegen discriminatie. Dat kader biedt de structuur voor samenwerking en opvolging en wordt in dit plan vertaald naar de specifieke context van LGBTQI+-personen. De vier transversale maatregelen vormen hierin een gemeenschappelijke basis en geven concreet invulling aan de interfederale samenwerking. Waar dit interfederaal hoofdstuk het kader, de uitgangspunten en de gezamenlijke aanpak schetste, maakt het volgende deel zichtbaar hoe de deelnemende overheden hun bijdrage aan dit actieplan concreet invullen.

DEEL B – BIJDRAGEN VAN DE DEELNEMENDE OVERHEDEN

Dit deel geeft een overzicht van de bijdragen van de deelnemende overheden aan dit Interfederaal LGBTQI+ Actieplan. Het maakt zichtbaar op welke manier elke overheid, vanuit haar eigen bevoegdheden en beleidscontext, invulling geeft aan de gezamenlijke ambitie om discriminatie van LGBTQI+-personen tegen te gaan.

De bijdragen aan dit actieplan worden opgenomen volgens verschillende modaliteiten, in lijn met het methodologisch kader. Deze opbouw is een bewuste keuze. Door te werken met een gemeenschappelijk interfederaal kader, aangevuld met transversale maatregelen én met ruimte voor verschillende vormen van bijdrage, kan rekening worden gehouden met de uiteenlopende beleidscontexten en uitdagingen waarmee de verschillende overheden worden geconfronteerd. Tegelijk maakt deze aanpak zichtbaar welke maatregelen elke overheid inzet om discriminatie van LGBTQI+-personen aan te pakken. Zo ontstaat een beter zicht op hoe, binnen de Belgische context, gezamenlijk en op verschillende niveaus wordt gewerkt aan het versterken van de strijd tegen discriminatie van LGBTQI+-personen.

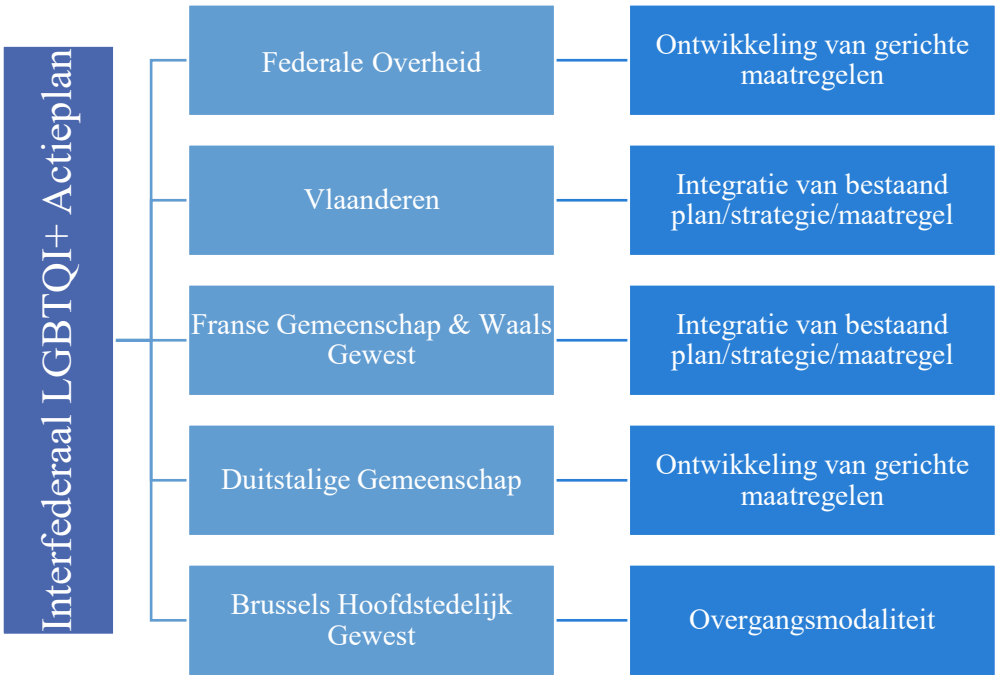

De volledige en meer gedetailleerde uitwerking van elke bijdrage zal als afzonderlijk raadpleegbare bijlage bij het actieplan worden opgenomen. Dit actieplan, samen met de bijdragen van de verschillende overheden, de bijlagen en andere relevante documenten, wordt toegankelijk gemaakt via de website van de federale Dienst Gelijke Kansen: https://equal.belgium.be/nl/interfederaal-kader-voor-actieplannen.

[1] België was een van de eerste landen ter wereld die het huwelijk openstelde voor koppels van hetzelfde geslacht (2003), gevolgd door de openstelling van adoptie (2006). Daarnaast werd de wetgeving inzake genderregistratie hervormd (o.m. de transgenderwet van 2017 en latere aanpassingen), en werd het antidiscriminatiekader versterkt via onder meer de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie, die bescherming biedt op grond van seksuele oriëntatie en andere criteria.

[2] OHCHR, "United Nations resolutions on sexual orientation, gender identity and sex characteristics", beschikbaar via: https://www.ohchr.org/en/sexual-orientation-and-gender-identity/united-nations-resolutions-sexual-orientation-gender-identity-and-sex-characteristics. Deze overzichtspagina vermeldt onder meer de resoluties van de Mensenrechtenraad van 2011, 2014, 2016, 2019, 2022 en 2025, evenals de resolutie van 2024 over intersekse personen.

[3] Raad van Europa, Recommendation CM/Rec(2010)5 of the Committee of Ministers to member states on measures to combat discrimination on grounds of sexual orientation or gender identity, beschikbaar via: https://www.coe.int/en/web/sogi/rec-2010-5; ECRI, General Policy Recommendation No. 17 on preventing and combating intolerance and discrimination against LGBTI persons, beschikbaar via: https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/recommendation-no.-17; Raad van Europa, Recommendation CM/Rec(2025)7 on equal rights for intersex persons, beschikbaar via: https://www.coe.int/en/web/sogi/intersexrecommendation

[4] Europese Commissie, "LGBTIQ Equality Strategy 2020–2025", beschikbaar via: https://commission.europa.eu/document/download/5100c375-87e8-40e3-85b5-1adc5f556d6d_en?filename=lgbtiq_strategy_2020-2025_en.pdf; Europese Commissie, "LGBTIQ+ equality strategy 2026–2030", beschikbaar via: https://commission.europa.eu/publications/lgbtiq-equality-strategy-2026-2030-0_en?prefLang=nl.

[5] Zie onder andere: OECD, Combatting Discrimination in the European Union, OECD Publishing, Paris, 2025, beschikbaar via: https://www.oecd.org/en/publications/combatting-discrimination-in-the-european-union_29c2c36a-en.html; European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), "LGBTIQ Survey III – Country factsheet Belgium", beschikbaar via: https://fra.europa.eu/nl/publication/2024/lgbtiq-equality-crossroads-progress-and-challenges; Unia, "Cijfers over meldingen en dossiers bij Unia", beschikbaar via: https://www.unia.be/nl/kennis-aanbevelingen/cijfers-van-unia; Unia, "Jaarverslag 2024", beschikbaar via: https://www.unia.be/nl/kennis-aanbevelingen/jaarverslag-2024; Arijs, Q., Maras, D. en Motmans, J., Leven als transgender en/of gender non-binair persoon in België, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, 2025, beschikbaar via: https://igvm-iefh.belgium.be/nl/documentatie/leven-als-transgender-enof-gender-non-binair-persoon-belgie. Voor een overzicht van relevante gegevens verwijzen we naar de "Equality Data Hub: data over (on)gelijkheid & discriminatie", beschikbaar via: https://www.unia.be/nl/equality-data-hub/?search= . De Equality Data Hub biedt een overzicht van bestaande equality data voor verschillende beschermde kenmerken, waaronder seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie en seksekenmerken. Via een zoekactie op deze kenmerken, kunnen relevante databronnen gevonden worden inzake de thematiek van dit actieplan.

[6] De deel-IMC Gelijke kansen en Racismebestrijding maakt deel uit van de ruimere IMC Gelijke kansen, Handicap en Racismebestrijding.

[7] Het IKAD kan geraadpleegd worden via: https://equal.belgium.be/nl/interfederaal-kader-voor-actieplannen

[8] https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2024/05/07/strengthening-the-role-of-equality-bodies-across-the-eu-council-adopts-two-directives/#:~:text=De%20Raad%20heeft%20vandaag%20formeel%202%20richtlijnen,behandeling%20in%20de%20hele%20EU%20te%20versterken